

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 29/06-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. J. P., bytom N., zastúpeného advokátkou JUDr. L. K., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru Nové Zámky v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: OÚV-710/20-NZ-98 (neskôr vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Nové Zámky, úrade justičnej a kriminálnej polície, odbore všeobecnej kriminality, pod sp. zn. ČVS: OUV-635/20-NZ-01) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. J. P. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2005 doručená sťažnosť (z 9. decembra 2005) MUDr. J. P., bytom N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. L. K., K., vo veci namietaného porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom vyšetrovateľa Okresného úradu

vyšetovania Policajného zboru Nové Zámky (ďalej len „vyšetrovateľ okresného úradu vyšetovania“) v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: OÚV-710/20-NZ-98 (neskôr vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Nové Zámky, úrade justičnej a kriminálnej polície, odbore všeobecnej kriminality, pod sp. zn. ČVS: OUV-635/20-NZ-01).

Sťažovateľ prostredníctvom splnomocnenej právnej zástupkyne uviedol, že ako súkromný lekár prejavil v auguste 1995 záujem o kúpu nebytových priestorov v obci Š., v katastrálnom území N., zapísaných na LV č. 888 na parcele číslo 467 o výmere 884 m², nachádzajúcich sa vo vlastníctve obchodnej spoločnosti K., s. r. o., Š. (ďalej len „K., s. r. o.“). Po predchádzajúcom jednaní so zástupcom uvedenej obchodnej spoločnosti uzatvoril sťažovateľ 12. septembra 1995 kúpnu zmluvu č. NZ-117/95-Ik. V bode II tejto zmluvy bola dohodnutá kúpna cena vo výške 4 200 000 Sk, a to po zaokrúhlení na základe znaleckého posudku č. 095/1995 z 20. augusta 1995 vypracovaného znalcom z odboru stavebníctvo Ing. L. J.

Sťažovateľovi poskytla S., a. s., B., pobočka N. (ďalej len „S., a. s.“), na základe úverovej zmluvy č. 2184198-179/50 z 25. septembra 1995 úver vo výške 4 200 000 Sk za účelom zaplataenia kúpnej ceny. Svoju pohľadávku peňažný ústav zabezpečil zmluvami o zriadení záložného práva a obmedzení prevodu nehnuteľnosti č. 2184198-179/50/2 a č. 2184198-179/50/3 uzatvorenými 25. septembra 1995.

Po podpise úverovej zmluvy sa sťažovateľ dozvedel, že cena ním kúpených nehnuteľností uvedená v znaleckom posudku Ing. L. J. č. 095/1995 z 20. augusta 1995 bola nadsadená, teda že týmto znaleckým posudkom bola nehnuteľnosť nadhodnotená v prospech K., s. r. o. Podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu sťažovateľ prvýkrát oznámil na Obvodnom oddelení Policajného zboru Nové Zámky v roku 1996, kde však *„trestné oznámenie prijaté v písomnej forme do zápisne nebolo“*. Následne (15. januára 1998) podal sťažovateľ na Okresnej prokuratúre Nové Zámky (ďalej len „okresná prokuratúra“) písomne trestné oznámenie. Okresná prokuratúra vec odstúpila Okresnému úradu vyšetovania Policajného zboru Nové Zámky ako vecne a miestne príslušnému

orgánu. Vyšetrovateľ okresného úradu vyšetrovania uznesením sp. zn. ČVS: OÚV-710/20-NZ-98-Fr. z 15. decembra 1998 uvedenú vec podľa § 159 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odložil s tým, že nejde o podozrenie z trestného činu.

Sťažovateľovi ako oznamovateľovi nebolo uznesenie vyšetrovateľa okresného úradu vyšetrovania z 15. decembra 1998 riadne a včas v súlade s Trestným poriadkom doručené. Prevzal ho až 10. septembra 2001 po osobnej návšteve riaditeľa príslušného orgánu činného v trestnom konaní. Medzitým podal (20. decembra 2000) na okresnej prokuratúre nové písomné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že došlo k spáchaniu trestného činu. Po doručení uznesenia z 15. decembra 1998 podal sťažovateľ v zákonnej lehote sťažnosť, na základe ktorej okresná prokuratúra uznesením č. k. Pn 2006/98-14 z 13. septembra 2001 uznesenie vyšetrovateľa okresného úradu vyšetrovania sp. zn. ČVS: OÚV-710/20-NZ-98-Fr. z 15. decembra 1998 zrušila a prikázala vo veci ďalej konať.

Konanie bolo vedené pod sp. zn. ČVS: OUV-635/20-NZ-01. Vyšetrovateľ konajúci vo veci pribral 6. marca 2002 do konania podľa § 110 ods. 1 Trestného poriadku Ústav súdneho inžinierstva Ž., ktorý vypracoval 30. mája 2002 znalecký posudok č. 47/2002. Následne, po uplynutí ďalších dvoch rokov, napokon vyšetrovateľ uznesením sp. zn. ČVS: OUV-635/20-2001-La z 23. septembra 2004 trestné stíhanie v predmetnej veci podľa § 172 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavil z dôvodu premlčania trestného stíhania. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu vyšetrovateľa sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. Pv 1144/01-125 z 2. novembra 2004 zamietla podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľ v tejto súvislosti uvádza: „*Toto uznesenie Okresnej prokuratúry Nové Zámky sťažovateľ prevzal v mesiaci december 2004.*“

Sťažovateľ namieta, že okresná prokuratúra v odôvodnení svojho rozhodnutia „... *vyslovila názor, že Ing. J. naplnil svojím konaním zákonné znaky trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. Márnym uplynutím lehoty na vznesenie obvinenie došlo ku skutočnosti, že trestné*

stíhanie sa v zákonnej dobe premlčalo, čím navrhovateľovi bolo odňaté právo uplatniť si v trestnom konaní náhradu škody, ktorá mu vznikla v súvislosti s protiprávnym konaním znalca.

Táto základná materiálna škoda sťažovateľovi vznikla vo výške rovnajúcej sa rozdielu medzi skutočnou - reálnou hodnotou nehnuteľnosti a hodnotou uvedenou v znaleckom posudku č. 095/1995, t.j. 2.495.437,- Sk. (...)

V prípade, keby pracovník Ministerstva vnútra SR Bratislava, Krajského riaditeľstva PZ SR Nitra, vyšetrovateľ Okresného úradu vyšetrovania PZ SR Nové Zámky ako vecne a mieste príslušný orgán na konanie v roku 1998 bol postupoval v súlade s ustanovením § 159 Trestného poriadku a sťažovateľovi by bol doručil uznesenie podľa § 159 ods. 1 Trestného poriadku, bol by mu umožnil uplatniť si svoje práva poškodeného, pretože mohol už v roku 1998 si uplatniť možnosť podať sťažnosť proti uzneseniu sp. zn. ČVS: OÚV-710/20-NZ-1998 . Práve konaním pracovníkov Ministerstva vnútra SR tým, že nedôsledne postupovali v danom prípade, došlo k procesným pochybeniam. Tieto pochybenia majú svoj pôvod v neodbornosti, nedôslednosti, laxnosti prístupu k ľudským právam a ich ochrane, v nízkom právnom vedomí, resp. v neznanosti a v neuplatňovaní Ústavy SR a zákonov SR a tieto pochybenia mali za následok, že sťažovateľovi bola odňatá možnosť uplatniť si svoje právo poškodeného v trestnom konaní, na ktoré on sám dal podnet.

Opodstatnenosť a včasnosť podania návrhu na konanie o sťažnosti v zmysle § 53 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. sťažovateľ preukazuje tým, že v lehote dvoch mesiacov od doručenia uznesenia Okresnej prokuratúry v Nových Zámkoch, v ktorom potvrdili spáchanie trestného činu podvodu proti jeho osobe znalcom, Ing. L. J. v roku 1995 pri vypracovaní znaleckého posudku č. 095/1995, ako aj premlčanie trestného stíhania, podal na Okresný súd Nové Zámky žalobu o určenie neplatnosti právnych úkonov proti žalovaným v 1. rade K. s. r. o. Š. a v 2. rade S. a. s. B., ktoré konanie na súde doposiaľ nebolo ukončené a prvé pojednávanie bolo vytýčené na deň 24. 11. 2005. “

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd nálezom rozhodol: „že konaním pracovníkov Ministerstva vnútra SR Bratislava - Krajského riaditeľstva PZ SR Nitra, konkrétne vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ SR Nové Zámky (v tom čase) došlo k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľa podľa

hlavy druhej, siedmeho oddielu článku 46 odseku 1 Ústavy SR tým, že porušením zákona a nečinnosťou orgánu činného v trestnom konaní došlo k premlčaniu trestného stíhania a tým k obmedzeniu jeho práva domáhať sa svojho práva ako poškodeného na inom orgáne Slovenskej republiky, ako aj na nezávislom a nestrannom súde.

Zároveň navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky v súlade s ustanovením článku 127 odsek 3 Ústavy SR a § 50 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie zo strany Ministerstva vnútra SR, Krajského riaditeľstva PZ SR Nitra, spočívajúce v priamej materiálnej škode vo výške 2.495.437,- Sk ako rozdiel ceny nehnuteľnosti určenej znalcom, Ing. L. J. a skutočnou cenou nehnuteľnosti, určenej znaleckým posudkom Ústavu súdneho inžinierstva Ž., ako aj ďalšiu materiálnu škodu vo výške 2.400.000,- Sk, pozostávajúcu z hodnoty zakúpenej nehnuteľnosti a čiastky, ktorú investoval do rekonštrukcie v roku 1995 a budova v rámci súdnej exekúcie bola vydražená, ako aj materiálnu škodu vo výške 2.000.000,- Sk ako hodnotu polovice rodinného domu v Š., ktorá v rámci súdnej exekúcie bola vydražená ako podhodnotená, ako aj titulom morálnej škody, ktorú v dôsledku konania znalca a pracovníka MV SR Bratislava utrpel vo výške 5.000.000,- Sk.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľ namieta zásah do svojich základných práv postupom vyšetrovateľa okresného úradu vyšetrovania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: OÚV-710/20-NZ-98 (neskôr vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Nové Zámky, úrade justičnej a kriminálnej polície, odbore všeobecnej kriminality, pod sp. zn. ČVS: OUV-635/20-NZ-01), ktorý „... porušením zákona a nečinnosťou... v trestnom konaní...“ spôsobil, že „... došlo k premlčaniu trestného stíhania a tým k obmedzeniu“ sťažovateľovho práva „... domáhať sa svojho práva ako poškodeného na inom orgáne Slovenskej republiky, ako aj na nezávislom a nestrannom súde“. Podstatou sťažnosti je teda námietka, že zbytočnými priet'ahmi v označenom trestnom konaní spôsobenými nečinnosťou a nesprávnym procesným postupom vyšetrovateľa došlo k zmareniu možnosti sťažovateľa domáhať sa súdnej a inej právnej ochrany v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy.

K prípadnému porušeniu základných práv sťažovateľa označeným spôsobom však mohlo dochádzať najneskôr do právoplatného skončenia predmetnej trestnej veci. Okamih

doručenia uznesenia okresnej prokuratúry č. k. Pv 1144/01-125 z 2. novembra 2004 (ktorý podľa tvrdenia samotného sťažovateľa v sťažnosti podanej ústavnému súdu nastal „... v mesiaci december 2004...“) je najneskorším okamihom, keď sa sťažovateľ dozvedel o skutočnostiach, na základe ktorých namieta porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ sa však na ústavný súd obrátil až sťažnosťou z 9. decembra 2005 doručenou ústavnému súdu 14. decembra 2005 (podanou na poštovú prepravu v decembri 2005), t. j. zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v rámci predbežného prerokovania návrhu v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, III. ÚS 254/04). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

V čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich základných práv a slobôd podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. V danej situácii nepovažoval ústavný súd za právne významnú pre okamih začatia plynutia zákonnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde skutočnosť, že sa sťažovateľ v lehote dvoch mesiacov od doručenia uznesenia okresnej prokuratúry č. k. Pv 1144/01-125 z 2. novembra 2004 civilnou žalobou v občianskom súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy č. NZ-117/95-Ik uzatvorenej 12. septembra 1995 so spoločnosťou K., s. r. o., ako aj určenia neplatnosti ďalších súvisiacich zmlúv uzatvorených so S., a. s., 25. septembra 1995, pričom toto súdne konanie nebolo dosiaľ skončené.

Sťažovateľ nenamieta neústavnosť postupu alebo rozhodnutia okresného súdu v občianskom súdnom konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. Jeho sťažnosť smeruje výlučne proti Okresnému úradu vyšetrovania Policajného zboru Nové Zámky, resp. proti jeho právnomu nástupcovi, čo nepochybne vyplýva nielen z odôvodnenia sťažnosti, ale aj z jej petitu, ktorým je ústavný súd v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný. Predmet a výsledok občianskeho súdneho konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej 12. septembra 1995 medzi sťažovateľom a spoločnosťou K., s. r. o., ako aj zmlúv uzatvorených 25. septembra 1995 medzi sťažovateľom a S., a. s., sa bezprostredne netýka namietaného zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zbytočnými prietiahmi v trestnom konaní zo strany vyšetrovateľa okresného úradu vyšetrovania a vo vzťahu k tomuto zásahu, ktorý je predmetom sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, ani nemôže predstavovať dostupný a účinný prostriedok nápravy, ktorý je potrebné vyčerpať pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2006